

כניסת שבת:
ירושלים: 16:30
ת"א: 16:45
חיפה: 16:34
באר-שבע: 16:49

יציאת שבת:
ירושלים: 17:45
ת"א: 17:47
חיפה: 17:45
באר-שבע: 17:48

השבוע בגליון:

4

חשיפה:

הרבנות הראשית
משיקה עלון לפרשה!

מיוחד:

סיפור משכונת נחלאות

3

מרתק:

אל תחשוב על אוכל בצום!

מבחיל:

סיפורו של הרוכב הפצוע

3

5

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. ראש ישיבה על בימת תזמורת

וגר לא תונה ולא תלחצנו - כי גרים הייתם בארץ מצריים (שמות ו, ט)

האם החברה - הינה שם-נרדף לאגודת אנשים ענקית בעלת אינטרסים משותפים גרידא? אם לשפוט לפי מציאות העולם - דומה שהתשובה - עד כמה שתישמע כעורה - היא חיובית.

צו התורה האוסר אונאת גר, מוטעם בעובדה ש"גרים הייתם בארץ מצריים". וכאן הבן שואל: מדוע רק אחר-זאת ישנה עילה להימנע מאונאת גר; כלום אילולא-כן אין המעשה עצמו טרוח וחסר-צורה?! פשרו של דבר - מה-הוא? נקדים:

כפי שנכתב מעל גבי במה זו לא-אחת, אין התורה מסתפקת בתמיכה וסעד לנזקק ולנדכא. כזה, ישנו גם בעולם הגדול - כחלק מסדר-היום האוניברסאלי. צאו ובדקו: אפילו לא"ם השמום ארגוני הומאניות. גם לחמאס - ארגון הטרור שצבעו הוא דם - ארגון צדקה לחסר-הישע המדמם מכאב.

הסיפור הגדול בצו התורה כלפי היהודי, היא הרגישות. הוי-אומר: לחוש את מועקתו של השני. לחיות את רגשותיו.

כך הטעים מנהלה הרוחני של ישיבת מיר בגולה, רבי ירוחם ליבוביץ': פקדה עלינו תורה: "ואהבת לרעך כמוך". אך מנסים אנו להבין: האם הדברים הולמים עם המציאות; האומנם יכול יהודי להעפיל לדרגת "כמוך" ממש? הלא גופו וצרכיו מבותרים מרעו!

אלא - הדגיש מנהלה הרוחני של מיר - אהבת הרע מקבלת ביטוי, כאשר אתה חש את תלאתו של חברך. כאשר אינך מסוגל להמשיך את סדר-היום השוטף שלך כשזה היושב לצידך לא רווה נחת. במילה אחת: כשהעולם הגדול שלך נסדק - ועלם אחר נכנס בו - לו-אפילו קמעא. זהו "כמוך".

בראותי עולם של אגודה-לא אגודה, כאשר עינו של האדם צרה רק ללחמו שלו, וחוויותיו הגדולות של האחר נאלמות כלא-היו, ליבי נחמץ בקרבי. אני חש, שאין כאן שביב של אנושיות. ריקבון יש כאן.

פירושים של דברים: אם ראית גר, אל תלחצנו, כי אתה היית שם בדיוק. בשהייתך הבלתי-יציבה במצריים חשת על-בשרך מהי זרות ומהי ניכור שבנחלתו של אזרח זר. אתה יודע טוב מכולם טיבה התחושה של שהייה מאולתרת בארץ לא-לך.

כעת ודאי תאמר: 'לעולם לא עוד!'

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

הגיליון יוצא לאור על-ידי

מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

"כי טוב לו עימך", פוקדת התורה על האדון שברשותו העבד העברי. לפי הנלמד בגמרא (קידושין כ, א) אל-לו לאדון לטעום ממעדני בשר ולחם ולהותיר את עבדו עם לחם עלוב. מה מסר גלום כאן? האם רק עניין של 'דרך-ארץ'? דומנו שלא.

עומק הדברים זהה לאמור לעיל: דורשת התורה, כי לעולם לא יחוש האדון לעבד היהודי בעל-מרות כבוד ורודני. לעולם לא. איפכא - יצעד עמו במסעו המפרך של חיי העבדות המעיקה - עד רגע הדרור המיוחל.

כן, גם האדון יהיה 'עבד'. גם הוא נתון לקונפליקטים המתמידים עימם פוגש העבד במסגרת חיי העבדות. פתו של העבד - פתו שלו היא. כסותו - גם-כן.

אורחות חייו של האדון יחפפו אפוא לחיי העבד המסכן והאומלל.

כמה מדהים!

לא ראיתי זאת בעצמי, אך בשביל זה בדיוק אמרו: מזל שיש תיעוד.

סליחה על הנימה האישית, אבל סרט החתונה שלנו גילה פאזה עלומה ומפעימה:

עם תום הריקודים הסוערים ולאחר ששורר במסגרתם דקות ארוכות ברמקול, עושה הרב יצחק אזרחי, ראש ישיבת מיר, צעדים מהירים לעבר בימת התזמורת.

"תודה רבה", הוא לוחץ ידיים בלבביות לכל אחד מהמנגנים - אחד לאחד.

אז מה באמת עושה ראש ישיבת מיר על בימת התזמורת?

ההסבר הינו פשוט - אך גדול כאחד: יודע הוא האיש המורם-מעם האיך יעלוף ליבם של המזמרים שעה שהוא יפנה אליהם אישית בתודות. חש הוא האיך הדבר ירנן את ליבם עד שגם הוא ישיש - כמו הכלים בהם הם נושפים.

אפיזודה זו - אודה ולא אבוש - הרטיטה את ליבנו.

סיפור זה, מתמצת במלים אחדות מאות מילים שנכתבו לעיל.

בגדר מצוות בכורה

בגמרא (בכורות ג, א) שנינו: הכלל הקובע כי בהמת הגוי פוטר את היהודי המוכר אותה אליו מחובת בכורה - במסגרתה ימסור את הראשונה לילד למקדש, נאמר, לדעת רב חסדא, גם כאשר הגוי שותף בבהמה ובחלק קריטי לאיבריה - כבושט, שמום באזור זה הופך את הבהמה לנבלה חסרת-חיים.

אלא, שיש לבחון את הדברים לעומק: הלא כעת הבהמה שייכת גם ליהודי, ומדוע שותפות בחלק שמוגדר קריטי לבהמה, מחיל על הבהמה הגדרה של בהמת גוי טוטאלית - בעוד הבמה חיה חיים שגרתיים, וכי לא נעשה בה כל מום! מדוע אפוא שמקום קריטי - באורח תיאורטי למדי - יהפוך את הגדרה הדינית של הבהמה באופן כה מוחץ וחד?

ונראה לבאר: כבר חקרנו כאן בעבר בגדר חובת הבכורה - האם זו חלה על הבהמה בעצמה הטעונה הקדשה למקדש, או שמא חובה זו חובת בעליה הוא בלבד, בלי כל הקשר אליה עצמה.

ומעתה, שאלתנו תתבהר לאור הצד הראשון. שכן, אם מדובר בחובת הבהמה מצד עצמה, הרי שבהחלט ניתן לטעון שיש קריטריון המגדיר את גדר חובה דינית זו המושתת על הבהמה, והוא המגדיר ביחס לבכורה את בעליה. בשונה אם ננקוט שגדר חובת הבכורה מוטל על האדם, וכאן לכאורה אין כל יחס לבהמה בעצמה.

אל תחשוב על אוכל בצום!

ימים יש ואתה נעטף בקדרות. אתה לא מבין מדוע - אבל משום-מה מזג-האוויר החורפי כנראה נותן בך אותותיו. מהי הדרך הנוחה ביותר להיחלץ מהאפרוריות הזו?

דומה, שהדרך להיחלץ מן המועקה הזו, לעיתים רבות, היא דווקא באמצעות אי ההשתקעות בה. זה נשמע מוזר - אבל זוהי כנראה הדרך האפקטיבית ביותר.

בהקשר לכך, דומה אולי, שאנשים אוהבים לייסר עצמם לחינם, וחבל.

קחו רק דוגמא: ביום צום, הם יפעילו את חוש דמיונם המפותח ויראו עצמם מגורים לטעום מפיצה ריחנית וללגום מכוס קפה מהביל ומלא ארומה.

עשו אתם חושבים: מה יתרום דמיון זה לאדם, מבלעדי הגברת והעצמת תחושת הרעב המעיק? מה?!

העצה היעוצה היא, פשוט להתחבר למצב הקיים, וליהנות ממנו. לחוש שהיום יש לנו סדר יום שגרתו והייעוד שאותו יום מזמין לנו. זהו-זה.

כמו האמור, קחו אתכם אותם דברים גם ביחס לדאגה. היא מביאה לאדם מטרד לחינם. אז לשם מה היא נדרשת; בשביל-מה?? יש לכם מענה?

נקודה טובה.

סיפור משכונת נחלאות

ליל שישי, שכונת נחלאות, ירושלים.

קומץ בני ישיבה נקבצים למושב מוזיקאלי של שירי רגש ונשמה יהודיים, לזכר אחד מחבריהם ז"ל שהלך לעולמו באורח טראגי.

למקום נקלעים באקראיות זוג חילוני, שבאו לראות סופ"ש ירושלמי. הם ממנגנטים עיניים לעבר קבוצת בני-התשחורת.

משהם מתבקשים על ידיהם להיכנס למקום, הם נעתרים.

עם תום האירוע הם ניגשים לאלמנה, ובעיניים נרגשות-דומעות, הם מעניקים לה הבילת שטרות נכבדה.

"שיהיה לך למחר לאזכרה" - - -

פינת:

מדעים ויהדות

טקס 'נטיעות ט"ו בשבט' בקמפוס

תכונה רבה הורגשה ביום חמישי, ט"ו בשבט, בקמפוס החדש של "מדעים ויהדות". אורחים רבים הגיעו לטקס הנטיעות שעמד השנה בסימן של שיתוף פעולה יוצא מגדר הרגיל בין חברות הבניה הבונות את שכונת הפארק בחדרה בסמוך למתחם בית הספר. בנייני הבטון והמלט הנבנים אל מול הבניה האישית הערכית הולידו שיתוף ייחודי שכולו אמירה אחת: החינוך הוא בנייה אינסופית וכולנו אמורים לקחת בו חלק בכדי שתוצריו יפארו בעתיד את החברה ויהוו חלק פעיל, נותן ותורם בקהילה. יו"ר "מדעים ויהדות" וחבר מועצת העיר הרב בן ציון נורדמן הדגיש לכולם כי ההתנסות המיוחדת הזו נועדה לקשר וליצור שיתוף פעולה למען הקהילה, בית הספר ממוקם במקום אסטרטגי וישרת בשמחה גם את משפחות התלמידים ויהיה פתוח גם לתושבי השכונה לאחר שעות הלימודים. הראשון שהתכבד בנטיעת אילן היה ראש העיר מר צביקה גנדלמן, כשמילה ירוקת עד בידי הדגיש ראש העיר כי סמלי ביותר לחגוג במעמד זה גם את יום הולדתה של העיר חדרה, חלוציות לשמה. גם מנהלת אגף החינוך הגב' חני יצמן ומהנדס העיר מר אבישי קימלדורף נטעו במשותף בברכון סלעים. בזה אחר זה התפרשו אורחים ומכובדים בשטח, סגן ראש העיר עו"ד צפריר ביטון, היועצת המשפטית גב' שרון שרוני, צמרת העיריה ואגף החינוך וכמובן נציגי שיכון ובינוי, אמירי גן ווילה V שכאמור בוקר הנטיעות נרקם והתממש בזכותם. כשבידיהם אתי חפירה מילאו את הגומות הפעורות בשתילים מגוונים, שקדיות, פירות הדר, עצי קוקיה ואלונים. אט-אט כבמטה-קסמים ניטעו להם בחצר הקמפוס. גם שתילי רוזמרין לבנדר ובן עוזר הודינפרשו על אדמת המתחם והפכו את האדמה השוממה למקום חי ופורח. עם סיום הנטיעות במסגרת הפעילות הלימודית נערך יום עברית. התלמידים קבלו ספרונים על נושאים נלמדים ואיירו אותם להנאתם. גרפולוגית ניתחה ציורי עצים והסבירה על עבודתה המיוחדת: "אילן אילן במה אברכך? שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך". ב"מדעים ויהדות" מחנכים ליותר, ובזמן המועט שעוד ניתן להירשם, אין יותר מתאים מחג ט"ו בשבט בכדי להעביר לתלמידים ולהורים את המסר כי בית הספר הוא המצע ובו שותלים בכל שנה שתילים רכים בגנים ובכיתות א', משקים ומטפחים מעניקים חום ואהבה, ויותר מכל, כישורי חיים לצד ידע ותכנים נרחבים, ובכך מספקים את כל הדרוש בכדי שאותם נטיעות יהפכו לאילנות חסונים נותני פירות שתענוג לחסות בצלם, בעזרת השם.

פרטנות הטבוע

הרב שמעון יוסף זלול
חגיג-שיעור, אלעד

בין אדם לעצמו

בפרשת השבוע הקודמת קראנו על התגלותו הדרמטית של הקב"ה בפני עם ישראל במעמד הר סיני. מעמד זה הינו מעמד רוחני חויתי ביותר. בשבוע זה בפרשת משפטים אנו קוראים על 53 מצוות - רובן במשפטי האדם.

על הפסוק הפותח את הפרשה "ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם" מביא רש"י: "כל מקום שנאמר 'אלה' פסל את הראשונים 'ואלה' מוסיף על הראשונים: מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני".

מתן תורה היה מעמד היסטורי אדיר, גילוי שכינה, קולות מן השמים, ומופתים גדולים. במעמד זה הגיע עם ישראל לדרגת אדם הראשון קודם החטא (שבת קמ"ה ע"ב) לאחר מעמד כביר כזה הציפייה היא שיעסקו בעניינים נשגבים ונעלים העומדים ברומו של עולם והנה באה פרשתנו ופותחת 'בוטות' עניני ודיני עבד, שור, בור, אדם המזיק ועוד. האם זה מה שראוי ללמד כעת? האם לשם פרטים קטנים אלו נדרשנו לקבל תורה!?

התשובה היא, חיובית: "מה הראשונים מסיני-אף אלו מסיני" אל לנו לחשוב שמדובר בירידה. ההיפך הוא הנכון: פרשת משפטים היא ההמשך הישיר לפרשת יתרו: "ואלה-מוסיף על הראשונים"

כאשר נשוב אל בתינו ולשגרת היום-יום וניתן יהיה לבחון את ההתנהגות בבית, עם השכנים, המשפחה, החברים, או-אז יתברר האם ההתלהבות הגדולה שהייתה בזמן קבלת התורה תורגמה לפעולות מעשיות או שמא זו הייתה חוויה רגעית גדולה, אך חולפת.

יש הטועים לומר שניתן להפריד בין הלכות של בן אדם לחברו ובין דיני בן אדם לקונו. אך צריך להבהיר שהקרבה אל ריבונו של עולם עוברת דרך החבר. זה העומק של דברי הלל לגר: "מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך". (שבת ל"א ע"א). פירוש: כאשר האדם הוא אגואיסט, אגוצנטרי, ושם את עצמו במרכז העולם והכל סובב סביבו, הרי שלעולם לא יוכל הוא להכיל את קיומו של הקב"ה בחייו. רק אדם המסוגל לתת מקום מרכזי בחייו לזולתו, הוא זה שיכול לחוות את ריבונו של עולם בחייו. זאת כל התורה כולה. שבת שלום לכולכם.

לתגובות והערות: shimonyo@gmail.com
054-3299329

חדשות מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב:

1. מכון "בלבבי" שוקד כעת על עריכת ספר מרתק שיכלול את שלל מדורי הפתיחה של גיליונות 'פרשני' השבוע' לפרשיות ולחגי ישראל. כל-זאת תחת ביקורת קפדנית וסינון נדרש. הספר - שיוזמת הוצאתו-לאור נולדה מתוך בקשת רבים,, צפוי לצאת בחודשים הקרובים, מטעם הוצאת ספרים ידועה ובעיצוב גרפי מרשים וייחודי.
2. יו"ר מכון "בלבבי" פנה השבוע לדוברות הרבנות הראשית במטרה ליצור שיתוף-פעולה פורה לרגל יוזמתם - הנחשפת כאן לראשונה - להוציא לאור גיליון שבועי לפרשה. המכון הגיש תבנית ברורה לגיליון הרבנות הראשית ובקורב צפויה פגישה לקידום העניינים. יצוין, כי יוזמה זו עומדת על הפרק זה עידן ועידנים, במטרה לחבר בין הרבנות הראשית לעם עמוקות ולתת תדמית נאותה לרבנות - הסובלת זה-שנים מדה-לגיטימציה. הרעיון המקורי והמעניין צובר תאוצה וכי בחודשים הקרובים הוא עשוי להתממש.